

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

SİVİL HAVACILIKTA TOPLUMSAL CİNSİYET DENGESİ GELİŞTİRME TALİMATI (SHT-TCDD)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Talimatın amacı, Türk sivil havacılık sektöründe, toplumsal cinsiyet dengesini geliştirmek için,

a) Toplumsal cinsiyet dengesini izlemek ve gelişimini sağlayacak faaliyetlerde bulunmak,

b) Havacılık meslekleri seçiminde cinsler için fırsat eşitliği yaratılmasına yönelik çalışmalar yapmak,

c) Özellikle kadınları havacılıkla ilgili alanlarda eğitim ve öğretime teşvik etmek, üzere Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) bünyesinde, Toplumsal Cinsiyet Dengesi Geliştirme Komisyonu kurmak ve Türk sivil havacılık sektörü tarafından yapılacak iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat, sivil havacılık sektöründe faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişilerin tümünü kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat, 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesi, 25/05/2010 tarihli ve 27591 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması konulu 2010/14 sayılı Başbakanlık Genelgesi, ICAO ve Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen "ICAO Cinsiyet Eşitliği Programı", ve "BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri 5: Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Tüm Kadınların ve Genç Kızların Güçlendirilmesi" girişimlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Talimatta geçen;

a) BM: Birleşmiş Milletler'i,

b) Danışma Kurulu: Bu Talimatın 11 inci maddesinde yer alan SHGM-Toplumsal Cinsiyet Dengesi Geliştirme Danışma Kurulu' nu

c) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürü'nü,

ç) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,

d) Komisyon: Türk sivil havacılık sektöründe, toplumsal cinsiyet dengesinin sağlanmasına katkı sağlayanları koordine etmek, izlemek, bu alanda faaliyet düzenleyenleri desteklemek üzere Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulan Sivil Havacılık Toplumsal Cinsiyet Dengesi Komisyonu'nu,

e) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu'nu,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- f) Toplumsal cinsiyet dengesi (TCD): Her iki cinsiyetin de tüm kamusal ve özel yaşam alanlarına dengeli seviyede katılımı ve bu alanlarda dengeli görünürlüğe sahip olmasını,
- g) Toplumsal cinsiyet eşitliği: Her iki cinsiyetin de tüm kamusal ve özel yaşam alanlarına eşit seviyede katılımı ve bu alanlarda eşit seviyede görünür olmasını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Esaslar

Anma ve Kutlama Etkinlikleri Yapılacak Gün(ler) ve Hafta(lar)

MADDE 5 – (1) Türk sivil havacılık sektöründe, toplumsal cinsiyet dengesinin sağlanmasına katkı amacıyla yıl içinde etkinlikler düzenlenir ve bu amaçla düzenlenen etkinlikler izlenerek uygun görülenler himaye edilir ve/veya destek sağlanır.

Dünya Havacı Kadınlar Günü / Haftası faaliyetleri

MADDE 6 – (1) Her yıl Mart ayının 8'inci gününü kapsayan hafta "Dünya Havacı Kadınlar Haftası" olarak belirlenir ve bu konuda toplumsal farkındalığın geliştirilmesine katkı sağlayacak etkinlikleri ile idrak edilir.

(2) Komisyon, her yıl Dünya Havacı Kadınlar Enstitüsünün belirlediği temaya uygun olarak veya ulusal gerekliliklerin yönlendireceği bir tema ile 8 Mart Dünya Havacı Kadınlar Günü ve Haftası kapsamında gerçekleştirilebilecek faaliyetleri belirler ve düzenleyici sektör kuruluşlarını teşvik eder.

(3) "Dünya Havacı Kadınlar Haftası" kapsamında gerçekleştirilebilecek faaliyetler şunlardır:

a) Havacılık endüstrisinde, her seviyede cinsiyet dengesi gelişimine katkı sağlamak, Dünya Havacı Kadınlar Enstitüsü tarafından küresel ölçekte düzenlenen (konferans, panel, sempozyum, forum ve diğer etkinlikler gibi) "Dünya Havacı Kadınlar Haftası" etkinliklerini Türkiye sathına yayılması amacıyla sivil havacılık sektör kurum ve kuruluşlarını bu etkinlikleri düzenlemeye teşvik etmek, düzenlenen etkinliklere Komisyon kararına uygun fikri destek ve katılım sağlamak,

b) Havacılığa kadınların katkısının tarihi, kadınlarda havacılıktaki fırsatlar hakkında farkındalığın artırılması, kadınların havacılıktaki niceliksel ve niteliksel rolü ve etkinliğinin geliştirilmesi amacı ile sivil havacılık sektöründe işbirliklerini teşvik etmek, düzenlenecek etkinliklere katılım sağlamak ve fikri destek vermek.

(4) Bu maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen görevlerin gerçekleştirilmesi amacıyla;

a) Uygun ve anlamlı her fırsat ve zamanda ülke sathında konferans, panel, sempozyum, forum ve diğer etkinlikler düzenlenebilir, düzenlenenlerden uygun görülenler himaye edilebilir.

b) Toplumsal cinsiyet dengesini geliştirecek şekilde havacılığı tanıtıcı etkinlikler yapılabilir.

c) Bir önceki yıl içerisinde havacılık alanında cinsiyet ayrımcılığını gidermek üzere faaliyette bulunan kişi/kurum/kuruluşların tespit edilerek sektörle paylaşılır ve uygun görülmesi halinde ödül verilebilir.

ç) Toplumda konu ile ilgili farkındalığı artıracak, bu yönde çabalara katkı ve destek sağlayarak ilgilileri teşvik edeceği değerlendirilen kişi, grup ve kurumlara ödül verilebilir, ödül verecekler teşvik edilebilir, fark yaratan havacı kadınlara ödül verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Toplumsal Cinsiyet Dengesi Geliştirme Komisyonunun Oluşumu, Görevleri ve Faaliyetleri

Komisyonun oluşumu ve çalışması

MADDE 7 – (1) Komisyon, Genel Müdür onayı ile seçilecek bir (1) başkan ve biri başkan yardımcısı olmak üzere dört (4) asil bir (1) yedek Genel Müdürlük temsilcisi ile dört (4) asil bir (1) yedek özel sektör temsilcisi olmak üzere toplam 1 başkan 7 asil ve 2 yedek üyeden oluşur.

(2) Komisyon üyelerinin görev süresi iki yıldır, iki yılın sonunda yeniden Komisyon üyesi seçilebilir. Genel Müdürlük üyeleri arasından Komisyon Başkanı ve Yardımcısı seçilir. Başkanlığa seçilen kişi 2 yıl süre ile görev yapar ve takip eden 2 yıllık dönemde tekrar Başkanlığa seçilemez. Komisyon Başkan Yardımcısı görev süresinin sonunda Komisyon Başkanı olarak 2 yıl daha görev yapmaya devam eder.

(3) Komisyon üyelerinden birinin herhangi bir sebeple görevinden ayrılması halinde yedek üyelere biri ayrılan üyenin yerine Genel Müdür onayı ile komisyon asil üyesi olarak seçilir. İki yıllık görev süresinin kalan süresinin bitimine kadar görev yapar.

Komisyonun çalışma esasları

MADDE 8 – (1) Komisyon, yılda en az 2 kez olmak üzere gerekli gördüğü hallerde toplanır.

(2) Komisyonun yıl içerisinde gerçekleştireceği bir toplantı, bu Talimatın 11 inci maddesinde yer alan SHGM- Toplumsal Cinsiyet Dengesi Geliştirme Danışma Komisyonu üyelerinin katılımı ile düzenlenecektir. Bu toplantıdaki öneriler Komisyon üyelerinin onayına sunulur.

(3) Komisyonun sekretarya işlerini Hava Ulaşım Daire Başkanlığı yürütür ve çalışmaların raporlarını tanzim ederek ilgili makamlara yayınlar, kararları takip eder ve raporları arşivler.

(4) Komisyonun çalışmaları, kararları ve raporları Genel Müdürlüğün internet sitesinde güncel olarak yayınlanabilir.

Komisyonun toplanma ve karar alma esasları

MADDE 9 – (1) Komisyon, üye tam sayısı ile toplanır. Komisyon kararlarını oy çokluğu ile alır. Her üyenin bir oy hakkı vardır ve çekimser oy kullanılamaz. Eşitlik halinde Başkanın tarafı yönünde karar alınmış sayılır. Komisyon kararları Genel Müdürün onayı ile yürürlüğe girer.

Komisyonun görevleri

MADDE 10 – (1) Komisyon, bu Talimatta belirtilen amaca uygun olarak, yıl içinde gerçekleştirecek entelektüel, kültürel ve sosyal etkinliklerin çerçevesi ile bu etkinliklerin ilke ve hedeflerini belirler, 8 Mart Dünya Havacı Kadınlar Günü / Haftasındaki çalışmalar da bu

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

kapsamda ele alınarak gerçekleştirilir. İlgili gelişme ve haberleri Genel Müdürlüğün internet sitesinde duyurabilir ve sektör kuruluşları ile işbirliği yapabilir gerekli gördüğünde görev verebilir.

(2) Komisyon, belirlenen alanlarda faaliyette bulunmak üzere havacılık sektöründen alt çalışma grupları ve komisyonlar kurabilir. Bu alt çalışma gruplarında yapılan faaliyetler Komisyonca değerlendirilerek sonuçlandırılır.

(3) Komisyon, havacılıkta cinsiyet dengesi gelişimine katkı vermek üzere ülkemizde ve yurt dışında düzenlenen (konferans, panel, sempozyum, forum ve diğer etkinlikler gibi) entelektüel, kültürel ve sosyal faaliyetleri izler. Komisyon, başkanının alacağı kararla bu faaliyetleri Genel Müdürlük internet sitesinde duyurulmasını sağlayabilir, Genel Müdürlüğün belirlemelerine göre katkı ve katılım sağlar.

(4) Havacılık endüstrisinde, her seviyede cinsiyet dengesi gelişimine katkı sağlamak üzere, Dünya Havacı Kadınlar Enstitüsü tarafından küresel ölçekte düzenlenen konferans, panel, sempozyum, forum ve diğer etkinliklerin ülkemiz sathına yayılmasını teşvik eder, sivil havacılık sektör kurum ve kuruluşlarını bu etkinlikleri düzenlemeleri için destekleyebilir.

(5) Kadınlar arasında havacılıktaki fırsatlar hakkında farkındalığın artırılmasını sağlar, kadınların havacılıktaki niceliksel ve niteliksel rolü ve etkinliğinin geliştirilmesi amacı ile sivil havacılık sektöründe işbirliklerini teşvik eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Toplumsal Cinsiyet Dengesi Geliştirme Danışma Kurulunun Oluşumu, Görevleri Ve Çalışma Esasları

SHGM- Toplumsal Cinsiyet Dengesi Geliştirme Danışma Kurulunun oluşumu, görevleri ve çalışma esasları

MADDE 11- (1) SHGM-Toplumsal Cinsiyet Dengesi Geliştirme Danışma Kurulu, Komisyonun çalışmalarına katkı sağlamak, yapılacak değerlendirme ve çalışmaların daha geniş bir alanda duyulmasını sağlamak üzere Komisyon kararı ile belirlenen sayıda havacılık otorite ve sektör temsilcilerinden seçilen üyelere oluşturulur.

(2) Danışma Kurulunun görev süresi Komisyon'un görev süresi ile aynıdır. Her Komisyon, görev süresince görevlendirilecek Danışma Kurulunu belirler.

(3) Danışma Kurulu, Komisyon tarafından çağrıldığında Komisyon toplantılarına katılır, komisyon tarafından verilen görevleri yerine getirir.

(4) Danışma Kurulu, Komisyonun belirlediği zamanlarda toplanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İlk Havacı Kadın Sicili

İlk Havacı Kadın Sicili

MADDE 12- (1) Komisyon tarafından bu Talimatın amacını yerine getirmek üzere, hava aracı kullanmış, kullanılmasına katkı sağlamış, havacılığın gelişmesine önemli katkıları olan, öncü olmuş, konu ile ilgili farkındalığı artırmış, ilk veya öncü olan kadınlara ilişkin ulusal ve uluslararası bilinirliği sağlamak amacıyla Komisyon tarafından bir sicil tutulur. Bu sicile “İlk Havacı Kadın Sicili” adı verilir. Bu sicil ilanen Genel Müdürlüğün resmi internet sayfasında yayınlanır.

(2) Genel Müdürlük tarafından İlk Havacı Kadın Sicilinde yer alan kadınlara, Genel Müdürlük kurumsal kimlik kılavuzunda yer alan teşekkür belgesi formatına uygun olarak Teşekkür Belgesi verilir.

(3) 2 nci fıkrada anılan Teşekkür Belgesinde, ilk kadın havacının adı soyadı, doğum tarihi, hangi alanda öncü olduğu ve sicil numarası belirtilir.

(4) Teşekkür Belgesi, Komisyonun toplu faaliyetleri sırasında, Genel Müdürlük adına, ilgiliye veya yasal vekil ve/veya vasisine verilir.

İlk Havacı Kadın Sicilinin tutulmasına ilişkin esaslar

MADDE 13- (1) Havacılığın gelişmesine önemli katkıları olan İlk Havacı Kadın Sicilinde yer alacakların tespiti, gerekli belge ve bilgilerin bulunması veya çalışmalarını gerçekleştirdiği veya lisanslarının olduğu kurum ve kuruluşlara Komisyon tarafından resmi yazışma yapılmak suretiyle gerçekleştirilir.

(2) İlgili Kurum ve kuruluşlardan gelen bilgi ve belgeler Genel Müdürlük tarafından arşivlenir.

(3) Kişinin İlk Havacı Kadın olduğuna ilişkin bilgi olmasına rağmen somut belgelere ulaşılamaması durumunda Komisyonun değerlendirmesine göre kişinin İlk Havacı Kadın Siciline kaydına karar verilir.

(4) Bu karar Genel Müdürlük resmi internet adresi olan <http://web.shgm.gov.tr>'de duyurulur. Karar ile ilgili görüş ve itirazlar talep edilir. Karara 7 gün içerisinde itiraz edilmez ise İlk Havacı Kadın Siciline kayıt işlemi gerçekleştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Son Hükümler

Faaliyetlerin icrasında uyulacak ilkeler

MADDE 14 – (1) Komisyon, koordinesinde gerçekleştirilmesi planlanan bütün etkinlikler, 8 Mart Dünya Havacı Kadınlar Günü / Haftası ile ilgili olanlar da dahil, Genel Müdürün bilgisi ve onayı ile yürürlüğe konur.

(2) Genel Müdürlük diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliği yapabilir. Komisyon, koordinesinde işbirliği yapılan kurum/kuruluşlara görev devri yapılabilir, uygulamalar yaptırabilir.

Geçici Komisyon

MADDE 15– (1) Geçici Komisyon, bu Talimatın yayımlandığı yıl içerisindeki etkinliklerinin, ilk Dünya Havacı Kadınlar Günü ve Haftası ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere, planlanması, düzenlenmesi, organizasyonu konusunda görevlidir.

(2) Geçici Komisyon, Genel Müdür veya ilgili Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında Hukuk Müşavirliği, Hava Ulaşım Daire Başkanlığı, Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı ve Hava Seyrüsefer Daire Başkanlığından birer kişinin katılımıyla toplam 5 kişiden oluşur.

(3) Geçici Komisyon üyelerini Genel Müdür belirler.

(4) Geçici Komisyon, başkanın daveti üzerine toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Eşitlik halinde Başkanın verdiği oy yönünde karar alınmış sayılır. Komisyon kararları Genel Müdürün onayı ile yürürlüğe girer.

(5) Geçici Komisyonun sekretarya işlerini Hava Ulaşım Daire Başkanlığı yürütür ve çalışmaların raporlarını tanzim ederek kararları takip eder ve raporları arşivler.

(6) Komisyon üyeleri belirlenene kadar, Geçici Komisyon tarafından bu Talimat hükümleri aynen uygulanır.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17– (1) Bu Talimat hükümlerini Genel Müdür yürütür.